

VALALÍČAN

obecné noviny

Ročník IX.

Číslo 1, apríl 2003

Cena: 5,- Sk

V čísle: * Rozvojový program obce na rok 2003 * Valalíky a folklórny súbor Lučina * Odpad náš každodenný * Spomienka na prof. Hlaváča * Vyznamenani pedagógovia * Spoločenská kronika obce * Zo života základnej školy * Okienko do kultúry * 755. výročie obce Valalíky * Nečakane odišiel významný človek, občan Valalík * Právne rady a informácie * Ako riešiť susedské spory * Referendum o vstupe do EÚ * V spaľovni sa konečne pohli lady * Vo Valalíkoch vzniká nová súťaž „Valalická krídlovka“ * Prehľad štatistických ukazovateľov demografického vývoja obce Valalíky * Šport *

Schválením rozpočtu obce obecné zastupiteľstvo určilo priority rozvoja obce na rok 2003. Medzi najdôležitejšie akcie v tomto roku budú patriť - pokračovanie výstavby vodovodu, plynifikácia kotolne ZŠ, pokračovanie výstavby telocvične ZŠ, pokračovanie vo výstavbe chodníkov na Hlavnej ulici a zastávok SAD.

ROZVOJOVÝ PROGRAM OBCE NA ROK 2003

Výstavba obecného vodovodu

Výstavba rozvodného a zásobovacieho potrubia priemeru DN 200 začala v tomto roku už 26. februára a to na Športovej ulici v časti Všetechsvätých a v súčasnosti je vo výstavbe trasa na Kostolnej ulici. V zmysle projektu a v zmysle uzavretej zmluvy s VVaK PR Košice bude táto výstavba pokračovať po Urbárskej ulici, prejde na Abovskú až po predajňu potravín v časti Košťany. Ďalej povedie trasa na Staničnú ulicu a na ulicu Plotovú až po hranicu s obcou Geča. Celková dĺžka budovanej trasy je 1,83 km s nákladom 6,5 mil. Sk.

Zároveň sa budú budovať vodovodné prípojky na trase vodovodu vybudovaného v časti Bernátovce v minulom roku.

Ďalšie upresnenia výstavby trasy vodovodu vyplnú v priebehu roka 2003 v závislosti od toho, či dostane obec požadované prostriedky z Ministerstva životného prostredia a v závislosti od toho, ako dopadnú rokovania s podnikom VVaK ohľadne ďalšej výstavby obecného vodovodu.

Plynifikácia kotolne Základnej školy Valalíky

Plynifikácia kotolne ZŠ je najdôležitejšou stavbou, ktorú je potrebné realizovať v tomto roku. Kotolňa je v havarijnom stave a svojou prevádzkou nepríjemne znečisťuje okolie. Je to vlastne jediný a najväčší zdroj znečisťovania ovzdušia na území obce.

Napriek tomu, že Krajský úrad v Košiciach túto stavbu zaradil do tzv. registra stavieb so začiatkom a ukončením v roku 2002 finančné prostriedky na jej realizáciu neposkytol.

Pri zostavovaní poradia stavieb v oblasti školstva v okrese Košice-okolie na rok 2003 je rekonštrukcia a plynifikácia kotolne zaradená na 2. mieste v okrese v kategórii „rozostavaných stavieb“. V priebehu mesiaca apríl budeme vedieť akú čiastku poskytne Ministerstvo školstva na túto stavbu. Výstavba kotolne musí byť ukončená do začiatku novej vykurovacej sezóny.

Výstavba telocvične ZŠ

Výstavba bola zahájená v roku 2003, bolo reinvestovaných 2 mil. Sk. V okrese Košice-okolie v kategórii rozostavaných stavieb na rok

2003 bola táto stavba zaradená na 1. miesto. Rozsah, či a koľko finančných prostriedkov dostane obec na túto stavbu budeme vedieť v priebehu mesiaca apríla t.r.

Výstavba obecných chodníkov

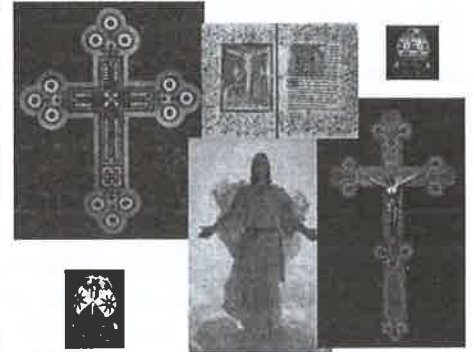
V započatej výstavbe chodníkov na Hlavnej ulici chceme v tomto roku pokračovať v časti Bernátovce a Buzice. Výstavbu budeme realizovať svojpomocne, za pomoci našich nezamestnaných občanov formou tzv. menších obecných prác.

Výstavba autobusových zastávok

V tomto roku budeme vo výstavbe nových autobusových zastávok pokračovať a to vybudovaním zastávky v časti Všetechsvätých pri základnej škole a v časti Buzice.

Ostatné práce v obci

Tak ako po iné roky bude obec zabezpečovať ostatné práce ako je starostlivosť o verejné priestranstvá, kosenie a udržiavanie čistoty a údržbu

obecných objektov. Na mnohých miestach v obci najmä za trvalejších dažďov sa vytvárajú mláky, ktoré sťažujú priechodnosť miestnych komunikácií, najmä chodcom. Podľa finančných, časových a materiálnych i personálnych podmienok v tomto roku za spolupráci s občanmi chceme riešiť aj odvodnenie niektorých ulíc vykopaním odvodňovacích uličných rigolov. Pri týchto prácach bude nevyhnutná spolupráca občanov, pretože mnohí si už v minulosti vyriešili svoj problém s odvodnením tak, že si vysypali (zdvihli) priestor pred rodinným domom a tým vlastne vytvorili z miestnej komunikácie koryto z ktorého vodu za dažďov niet kam odvieť.

Verím, že nájdeme pochopenie, podporu i spoluprácu našich občanov v zámeroch, ktoré sme si vytýčili na tento rok.

Ing. Milan Tóth
starosta obce

VALALÍKY A FOLKLÓRNY SÚBOR LUČINA

Na otázku kto pozná Folklórny súbor Lučina by sme spomedzi Valalíčanov ťažko našli niekoho, kto by odpovedal pozitívne. Netreba sa tomu diviť. Totiž Slovenský folklórny súbor Lučina pôsobí, žije a pracuje na opačnej strane zemegule, v americkom meste Cleveland, v state Ohio.
(Pokrač. na str. 5)

Dňa 11.2.2003 si veriaci z farnosti Valaliky a filiálnych obcí Geča, Kokšov-Bakša a obce Gyňov, na ďakovnej sv. omši v Hermanovciach pod Spišským hradom, kde sú uložené pozostatky kňaza, pedagóga, patróna chudobných študentov a trpitela za vieru, profesora Štefana Hlaváča, pripomenuli 100. výročie narodenia a 20. výročie od jeho smrti. Sv. omšu celeburoval otec arcibiskup Alojz Tkáč. V homílii spomenul, že jeho život od narodenia bol veľmi ťažký. Bol to kňaz ľudomil, otvorený a oddaný Pánu Bohu. jeho pozemská púť sa skončila na sviatok Zjavenia Panny Márie v Lurdoch.

Spomienka na prof. Štefana Hlaváča

Nebohý profesor Štefan Hlaváč bol od 25.2. 1951 do 10.9.1952 správcom farnosti Všetehsvätých – teraz Valaliky, kam boli pričlenené filiálne obce Geča, Kokšov-Bakša a Gyňov. Do všetkých filiálnych obcí sa prepravoval za každého počasia konským povozom. Veriaci z Kokšov-Bakše si z vďačnosťou spomínajú na prof. Hlaváča lebo za jeho pôsobenia sa dokončil kostol v obci. V roku 1951 sa na filiálke v katastri obce Gyňov posvätil kríž, na ktorom je výstižne vyryté: Daj Pane pokoj v našich časoch, pokoj dušiam, pokoj rodinám, pokoj vlasti, pokoj medzi národmi.

Dňa 9.9.1952 dostal prof. Hlaváč predvolanie na 10.9.1952 na ONV Košice, ohľadom preloženia na inú farnosť. Bola to len zámienka, nakoľko po opustení budovy spolu s dvoma kňazmi ho zaistila ŠTB a eskortovala do Prešova, kde podstúpil ťažké vyšetrenie.

Začiatkom roka 1953 bol späť eskortovaný do Košíc. Dňa 26.2. 1953 bol odsúdený na 3 roky väzenia. Prešiel väznicami v Prešove, Košiciach, Ilave na Pankráci. Čas výkonu trestu odpracoval v ťažkých podmienkach v uhoľných baniach v Severných Čechách a v Podkrkonoší.

Dlhou vyšetrovacou väzbou bol veľmi oslabený a nevládal vykonávať pridelenú prácu. Spomína na zážitok z Veľkého piatku, keď mu dozorca dal lístok, že môže vyfárať hore. Mal však problém ako sa dostať k výťahu. Spomenul si na Pána Ježiša na jeho krížovú cestu. V duchu sa pripojil ku kalvarskému obetníkovi ako na ofertórium pri sv. omši a povedal: „Prijmi Pane na oltár symbolizujúce moje väzenie, prijmi tie

čierne kamene čo ma poranili do krvi, prijmi tento ťažký banický lampáš, ktorý ma ťahá k zemi, prijmi túto helmu, ktorá ma neraz omráčila, prijmi tieto baganče plné riedkeho blata a napokon prijmi všetky útrapy väzenia v prvom rade za obrátenie zaslepených nepriateľov tvojej cirkvi, za potrebné milosti pre všetkých bývalých a budúcich veriacich, ak je tvoja vôľa aby som ešte účinkoval v pastorácii.“ Splnila sa jeho túžba, pokračoval v službe pánovej až do svojej smrti.

Profesora, kňaza, patróna chudobných Štefan Hlaváča veriaci v našej farnosti poznali ako človeka veľmi skromného, nebažiacieho po vyznamenaniach ani hmotných veciach.

Z príležitosti 100. výročia narodenia mu Obecný úrad vo Valalikoch v spolupráci s veriacimi vybudoval park s pomníkom, ktorý nesie názov: „PARK PROFESORA ŠTEFANA HLAVÁČA“.

Veriaci Valalík, Geče a Kokšov-Bakše

755. výročie obce Valaliky

Obecné zastupiteľstvo našej obce sa rozhodlo, že si v tomto roku pripomenie 755. výročie prvej písomnej zmienky o našej obci. Pripomenie si ho v rámci Dní obce Valaliky, ktoré sa uskutočnia v dňoch 21. a 22.6.2003. O programe tohto podujatia budú občania informovaní cestou miestneho rozhlasu, na verejných oznamoch obce a pod.

Fašiangy boli obdobím plesov

Tradičia fašiangových plesov trvá v našej obci dvanásť rokov. Ako prvý začal s fašiangovými plesmi miestny Kresťansko demokratický klub. neskôr začali usporadúvať plesy aj iné zložky spoločenského a kultúrneho života. Vzhľadom na veľmi dobré podmienky organizujú plesy v našom kultúrnom dome aj poľovnícke združenia. V tomto roku to bolo poľovnícke združenie Geča-Breh, ktoré združuje poľovníkov z Geče, Kokšov-Bakše a Valalík. Tento poľovnícky ples bol veľmi pôsobivý a svojim spôsobom originálny so všetkými ceremoniálnymi zvyklosťami. Aj poľovnícke združenie z obce Čaňa usporiadalo svoj prvý ples v našej obci.

Dargovská ruža 2003

8. februára t.r. sa v obci Svinica konal v poradí už XXXIII. ročník súťaže v ľudovom speve okresu Košice-okolie „Dargovská ruža“. Aj v tomto roku sa podujatie vyznačovalo veľkou účasťou účinkujúcich. Našu obec reprezentovala ženská spevácka skupina v zložení Mária Bakšiová, Anna Eliášová, Paulína Šimková, Margita Papcunová, Mária Džubarová, Marta Moňoková, Alžbeta Bakšiová, Alžbeta Matisová a Margita Suchá. Súťažilo sa v dvoch kategóriách a to v sólovom a skupinovom speve.

Najväčší úspech v tomto roku zožali účastníci z Trsteného pri Hornáde. Muži si vyspievali prvé miesto. Prvé miesto získal v sólovom speve spevák Ľudovít Vereb taktiež z Trsteného pri Hornáde. Do tretice ženská spevácka skupina z tejto obce získala tiež 1.miesto.

Veľmi pekné 3. miesto získala ženská spevácka skupina z Vyšnej Myšle a v sólovom speve 1. miesto získala p. Marta Feketeová tiež z Vyšnej Myšle.

Vo Valalikoch vznikla nová súťaž „Valalická krídlodka“

V sobotu dňa 5. apríla sa v kultúrnom dome vo Valalikoch súťažilo. Úrad Košického samosprávneho kraja – odbor kultúry, Košické osvetové stredisko v Košiciach a Obecný úrad vo Valalikoch usporiadali krajskú súťažnú prehliadku malých dychových hudieb pod názvom VALALICKÁ KRÍDLOVKA.

Obecný úrad vo Valalikoch pripravil priaznivé podmienky pre 7 zúčastnených dychových telies. Hlavným cieľom súťažnej prehliadky bola prezentácia umeleckej úrovne a výsledkov činnosti malých dychových hudieb v dvoch súťažných

(Dokonč. na str. 3)

Vo Valalíkoch vznikla nová súťaž „Valalická krídlovka“

(Dokonč. z 2 str.)

kategoriách stanovených podľa obtiažnosti povinnej skladby. Súťaž podporila vzájomné porovnávanie sa a rozvíjanie priateľských stykov v profesionálnej obci priaznivcov dychovej hudby v Košickom samosprávnom kraji ako aj výmenu skúseností v tomto žánri.

Na súťažnej prehládke sa prezentovali dychové hudby z okresov Košice I. a Košice IV., Košice-okolie, Spišská Nová Ves, Gelnica a Trebišov.

Vedúcich kolektívov, organizátorov podujatia, hostí a porotcov prijal na pôde obce starosta obce Valaliky a poslanec KSK Ing. Milan Tóth a zaprial podujatiu úspešný priebeh.

Súťažnú prehliadku otvorila za odbor kultúry ÚKSK PhDr. Marta Čiderová. Ocenila a podporila tvorivú činnosť prezentovaného žánru záujmovu umeleckej činnosti. Moderátorka podujatia Mgr. Zuzana Bobriková predstavila odbornú porotu v zložení: predseda poroty – Mgr. Art. Michal Broska, členovia – Mgr. Art. Norbert Bodnár, Mgr. Štefan Čurilla, Pavel Laczko a Mgr. Art. Peter Slávik, ktorí hodnotili výkony malých dychových orchestrov podľa kritérií medzinárodnej organizácie CISM.

Sólový výkon Petra Kmeťa z dychovej hudby Valaliky v hre na trúbku v skladbe Jána Jamrišku Danube rock ocenila porota diplomom.

Podľa bodového hodnotenia boli dychové hudby zaradené do jednotlivých pásiem. Do bronzového pásma sa zaradili štyri dychové hudby: MESTSKÁ POŽIARNICKÁ DYCHOVÁ HUDBA ZO SEČOVIEC pod dirigentskou taktovkou Ing. Antona Briňarského. Vedúcou DH je p. Gabriela Nagyová. Sólistami boli P. Gaďo, R. a Kantufáková, L. Vojteková a K. Jeňová. Dychová hudba oslávila v roku 2002 už svoje šesťdesiatiny. Vznikla v roku 1942 pri miestnom zbere Dobrovoľnej hasičskej jednotky v Sečovciach.

DYCHOVÁ HUDBA ŽELEZNIČIAR pod vedením a súčasne aj dirigentskou taktovkou Eugena Svitanu a sólistami P. Matúšom, A. Jánošíkom, C. Maškovou, R. Flakom, E. Špicom. Súbor pracuje nepretržite už 80 rokov. V roku 1922 vznikol z iniciatívy vtedajšej „výchrevne ČSD“ v Spišskej Novej Vsi.

DYCHOVÁ HUDBA PRAKOVČANKA z Prakoviec z okresu Gelnica pod taktovkou Viery Vojtilovej – na Slovensku ojedinelej dirigentky dychovej hudby a vedúcim súboru Jozefom Manirným. Sólistami boli L. Jamnická, S. Klamarčík. Porotu i obecenstvo zaujal svojim výkonom 12 ročný Marek Plachetka. Dychová hudba oslávila minulý rok 25 výročie svojej aktívnej činnosti. V súčasnosti pôsobí pri Obecnom úrade v Prakovciach.

MALÁ DYCHOVÁ HUDBA KOŠIČANKA z Krásnej nad Hornádom z okresu Košice IV. pod dirigovaním Petra Kendereša a vedúcim DH Ing. Jána Matisa. Sólistami boli M. Verébová, L. Veréb. Košičanka bola založená v roku 1993 pri Miestnom úrade v Krásnej nad Hornádom. Za 10 rokov existencie vošla do povedomia Krásňančov i Košičanov.

Do strieborného pásma porota nezaradila žiadnu dychovú hudbu.

Do zlatého pásma sa dostali tri dychové hudby. Najviac bodov získala MALÁ DYCHOVÁ HUDBA NOVÁČANKA z okresu Košice I., ktorá sa zároveň stala absolútnym víťazom súťaže s možnosťou účasti na celoslovenskej súťaži. Vedúcim DH a dirigentom je Norbert Novák. Sólistami boli J. Krompaščíková, E. Drotárová a F. Borovský. Dychová hudba vznikla v roku 1990 z hudobníkov Posádkovej hudby Košice a od roku 1991 je členom Združenia dychových hudieb Slovenska. Nováčanka získala aj hlavnú cenu starostu obce Valaliky a poslancu KSK Ing. Milana Tótha.

Do zlatého pásma sa ďalej dostali DH Kodurka z Košíc a miestna DH Valaliky.

MALÁ DYCHOVÁ HUDBA KODURKA z okresu Košice I., ktorej vedúcim je František Gálík a dirigentom Peter Schurger. Sólistami boli M. Verébová a L. Veréb. Malá dychová hudba Kodurka vznikla z radov členov veľkého orchestra v roku 1972 pri VSŽ. Súčasným generálnym sponzorom je U.S. Steel Košice.

DYCHOVÚ HUDBU VALALIKY z okresu Košice-okolie vedie a zároveň jej diriguje Tomáš Morávek a Viliam Krunka. Sólistami na súťaži boli P. Kmeť, P. Tóth, L. Veréb, a M. Verébová. Súbor vznikol v roku 1989 pod názvom Rozlet. V roku 1996 na podnet starostu obce Ing. Milana Tótha a I. Eliáša prevzal zriaďovateľskú funkciu Obecny úrad Valaliky.

Hľadisko aplaudovalo všetkým oceneným kolektívom, ale valalické publikum sa najviac potešilo úspechu domácej dychovky. Súťaž malých dychových orchestrov vo Valalíkoch nás presvedčila o veľkom eláne všetkých účinkujúcich kolektívov, ich hráčskom sústreďení a podaní toho najlepšieho výkonu. V takmer trojhodinovom programe predviedli dychovky okrem povinnej skladby voľný výber zo svojho repertoáru.

Súčasťou súťažnej prehládky bol aj odborný seminár na ktorom porotcovia hodnotili, ale aj poradili.

Na podujatí sa zúčastnili pani Mgr. Erika Švedová v zastúpení Ing. Meštera prednostu OÚ Košice-okolie, Miroslav Bačenko, starosta obce Seňa, František Bartko, starosta obce Trstená pri Hornáde, Mgr. Jozef Burič, riaditeľ Ústavu tradičnej kultúry NOC z Bratislavy.

Obyvatelia Domu dôchodcov v Barci s nadšením prijali pozvanie na podujatie a zaspomínali si na svoje mladé roky pri prezentácii pestrého repertoáru dychoviek.

Vďaka patrí všetkým, ktorí pomáhali podujatie zorganizovať a podporiť. Ďakujem sponzorom – firme Reva, Allianz, ale hlavne domácim – pánovi starostovi Ing. Milanovi Tóthovi a jeho pracovníčkam pani Paule Kmecovej a Marte Bakšiovej, ktoré vytvorili príjemnú domácu atmosféru v priestoroch kultúrneho domu.

PhDr. Eleonóra Kovalčíková
povrná vedením KOS

Nečakane
odišiel
významný
človek, občan
Valalík

Následkom tragickej dopravnej nehody v utorok 20. marca 2003 prišiel o život vo veku 78 rokov náš občan, Štefan Hudý z časti Všetehsvätých. Vzhľadom na svoju skromnosť asi málokto vie, že pán Štefan Hudý bol významným predstaviteľom inšitného maliarskeho umenia. Je známy svojou tvorbou vyše 20 rokov. Jeho diela okrem okresných či krajských výstav sa objavovali na výstavách v Bratislave ale aj v zahraničí napr. v Nemecku. Veľa obrazov od tohto maliara kupoval najmä súčasný prezident Rudolf Schuster. Obraz od inšitného maliara Štefana Hudého z Valalík nechýba ani v zbierke bývalého prezidenta Michala Kováča. Významní ľudia sa obyčajne vyznačujú svojou skromnou povahou, nenápadnosťou. Týmito črtami sa vyznačoval aj zosnulý Štefan Hudý.

Vyznamenani pedagógovia

Pri príležitosti Dňa učiteľov boli za dlhoročnú prácu v školstve odmenení aj pedagogickí pracovníci našej obce. Medzi odmenenými budú Mgr. Anton Kuzma, riaditeľ ZŠ Valaliky, Darina Gazsiová, riaditeľka Základnej umeleckej školy Valaliky a Helena Štelcová, riaditeľka Materskej školy Buzice. Ďakovné listu im odovzdal prednosta Okresného úradu Košice-okolie Ing. Mešter.

ZO ŽIVOTA ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Prvý polrok v škole zbehol ani sme sa nenazdali. Na polročných prázdniny hrdo kráčalo s vysvedčením domov 573 žiakov. Úsmev na tvári prezrádzal či bolo vysvedčenie pekné alebo pestré. Spolu prospelo 542 žiakov, neprospele len 31 žiakov. Všetci ale veríme, že to v druhom polroku napraví. Celkove žiaci v prvom polroku vymačkali 25 852 vyučovacích hodín, z toho bolo 320 neospravedlnených. Na jedného žiaka to

(Pokrač. na str. 4)

Spoločenská kronika obce

UZAVRELI

MANŽELSTVO

*Ing. Peter Rídarčík
Bratislava, Lazaretská 5*

*Jana Onoferová
Bernátovce, Okružná 69*

NOVÍ

OBCANIA

Mária Gašparová, Buzice, Zvoničná 6

os

René Horváth, Buzice, Podlesná 52

os

Laura Papcunová, Buzice, Podlesná 46

os

Karin Korinek, Buzice, Podlesná 3

os

Miloš Pustai, Bernátovce, Na Homôlke 22

os

Domínika Berešová, Okružná 47

os

Nikola Gažiová, Kostolná 60

os

Roman Jarka, Všetehsvätých, Urbárska 3

os

Soňa Džubarová, Všetehsvätých, Hlavná 161

os

Radislav Matis, Všetehsvätých, Hlavná 105

os

Radka Moróová, Koštany, Abovská 43

os

Samuel Majoroš, Koštany, Hlavná 175

NAVŽDY

NÁS OPUSTILI

*Monika Jesenská, 41-ročná
Buzice, Horná Uvrat 2*

+

*František Korinek, 58-ročný
Buzice, Raďová 8*

+

*Ján Tóth, 50-ročný
Buzice, Raďová 28*

+

*Alžbeta Lešková, rod. Majorošová
83-ročná, Bernátovce, Kojšovská 31*

+

*Regina Podracká, 73-ročná
Bernátovce, Na Homôlke 34*

+

*Michaela Peterčáková, 2 mes.
Bernátovce, Hlavná 126*

+

*Alžbeta Lešková, rod. Hudýová, 78-ročná
Bernátovce, Kojšovská 28*

+

*Vojtech Horváth, 75-ročný
Bernátovce, Na Homôlke, 14*

+

*Štefan Pecha, 56-ročný
Všetehsvätých, Hlavná 158*

+

*Štefan Hudý, 78-ročný
Všetehsvätých, Topolová 17*

+

*Róbert Bakši, 58-ročný
Koštany, Hlavná 220*

(Dokonč. zo str. 3)

**ZO
ŽIVOTA
ZÁKLADNEJ
ŠKOLY**

predstavuje priemer 44,79 vyučovacej hodiny, u neospravedlnených je to 0,55 hodiny na žiaka.

Záver 1. polroka a začiatok druhého bol aj časom malých budúcich prváčikov, ktorí boli u nás na návšteve a spolu s rodičmi sa zúčastnili zápisu do 1. ročníka. V budúcom školskom roku bude navštevovať 1. ročník spolu 65 prváčikov, aj keď sa zdá, že v obci ich máme aj viac.

V tomto období sa udiala aj pre starších žiakov, hlavne deviatakov, významná zmena. Podľa novej vyhlášky si už terajší deviataci môžu podať prihlášky na 2 stredné školy podľa svojho výberu. Túto možnosť využili všetci žiaci. Niektorí sa už zúčastnili prvých skúšok – talentových a môžeme prezradiť, že úspešne!

Tešíme sa spolu s nimi a dúfame, že aj ďalší dopadnú rovnako ako ich spolužiaci.

Spojovacia chodba funguje!

Po rôznych trápeniach detí, učiteľov aj rodičov sa vďaka pomoci Obecného úradu Valaliky podarilo odstrániť havarijný stav spojovacej chodby tesne pred záverom roka. Odvtedy spojovacia chodba výborne slúži všetkým a podstatne nám všetkým uľahčila prístup do školy.

Počítačová učebňa bude!

Rodičovské združenie pri ZŠ na jeseň minulého roka požiadalo rodičov našich žiakov o pomoc. Deťom veľmi chýba počítačová učebňa v škole, kde by sa naučili základy práce s počítačom, ktorá už dnes také potrebná.

Vďaka pochopeniu rodičov sa suma príspevkov vyšplhala do výšky 23 100 Sk. Spojením týchto príspevkov a prostriedkov technického fondu sa podarilo zakúpiť 4 počítače. Ďalšie 2 sa podarilo škole získať sponzorsky za pomoci rodičov – p. Scirankovej a p. Ferkovej. Jeden počítač získal

krúžok Strom života, ktorý pracuje na škole, za svoje aktivity od firmy Orange. A jeden nám venoval Obecný úrad Valaliky. Všetkým touto cestou ďakujeme za pomoc a pochopenie.

Zostáva ešte zakúpenie programového vybavenia, aby sme mohli spustiť výučbu v budúcom školskom roku.

Dúfame, že aj v tomto nám rodičia ďalej pomôžu podľa svojich možností.

Súťaže žiakov v plnom prúde

Práca našich pedagógov je odmenená aj úspechmi našich žiakov na rôznych súťažiach:

V januári tohoto roku sa konalo okresné kolo olympiády v anglickom jazyku. Prvýkrát sa ho zúčastnila aj žiačka našej školy, Gabriela Onočková zo 7. roč. a stala sa hneď aj úspešnou riešiteľkou okresného kola, čo je pekný úspech.

Ešte v decembri 2002 zorganizovalo Centrum voľného času súťaž rómskej piesne „Romaňi gilí“, kde sme v celom okrese dosiahli veľmi pekné umiestnenia v kategóriách:

1. kategória (do 10 r.) - 3. miesto Lubomír Zubko
2. kategória (10-14 r.) - 2. miesto Lukáš Joška

3. kategória (skupiny) - 1. miesto Simona, Slávka a Stanislava Joškové

V Moldave n/B sa 13. marca konala športová súťaž pre 3.a 4. ročníky v gymnastike – Gymnastický štvorboj. Súťažili tu 6-členné družstvá chlapcov a dievčat, kde sa naši žiaci umiestnili na peknom 3. mieste.

Aj sám pán Hviezdoslav by sa tešil z veršov, ktoré zneli z úst našich malých aj veľkých prednášateľov. Vo veľkej konkurencii školského kola v prednese poézie a prózy pod názvom Hviezdoslavov Kubín uspeli: Martina Palenčárová zo 4. roč., Radka Šolcová z 2. roč., Zuzana Szilágyiová zo 4. roč., Ján Jakab z 3. roč., Lenka Sciranková a Monika Sedláková, obe zo 7. roč., Zuzana Maťašovská z 8. roč. a Jaroslava Čigašová z 5. roč., Erika Juhászová zo 6. roč., Monika Onoferová, 9. roč. Držíme im palce v okresnom kole, ktoré sa uskutoční začiatkom apríla.

S matematikou si potykali zase ďalší, ktorí úspešne postúpili do okresného kola Pytagoriády, a to Jaroslav Sciranka z 3. roč., Daniel Gaba zo 4. roč., František Sedlák zo 6. roč., Iveta Vašková z 5. roč., Lukáš Fialek zo 7. roč. a Jaroslav Podracký z 8. ročníka.

(Pokrač. na str. 5)

(Dokonč. zo str. 4)

ZO ŽIVOTA ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Zemegula, mapy a krajiny učarili zasa Monike Onoferovej z 9. roč., ktorá vyhrala okresné kolo geografickej olympiády. Ale aj ostatní účastníci

okresného kola – Adela Lacková z 5. roč., Tomáš Hudy zo 7. roč. a Martin Arvai z 8. roč. – boli úspešnými riešiteľmi. Je to super výkon, blahoželáme!

Nesmieme zabudnúť ani na našich športovcov – stolných tenistov. Družstvo chlapcov a dievčat vyhralo okresné kolo, ktoré sa konalo na našej do-

mácej pôde, tu v kultúrnom dome. V krajskom kole vo Vojčiciach dosiahli takisto veľmi pekný úspech – družstvo chlapcov – Eliáš Miroslav, Rastislav Straka, Milan Papcun získalo 3. miesto a družstvo dievčat – Marcela Bartóková, Dominika Lacková a Ivana Figurová získali 3. miesto. Blahoželáme!

Z úspechov našich žiakov sa všetci tešíme a držíme palce aj na ďalších súťažiacich!

Po práci aj zábava

Každý z nás si po usilovnej práci zaslúži aj odдых a kúsok zábavy.

Tak ako každý rok, aj v tomto roku pani učiteľky pripravili so svojimi žiakmi program k záveru roka „Vianočná akadémia“. Predstavili sa svojim spolužiakom pekným a pestrým programom, ktorý bol odmenený veľkým potleskom a sladkosťami.

Po prvýkrát sa minulý rok predstavili so svojím programom deti aj rodičom. Určite ich mrzelo, že pekný kultúrny program malo záujem vidieť len málo z nich. Ale tí, ktorí prišli a neváhali obetovať

svoj čas pre deti, boli veľmi spokojní, čo prezradili veľkým potleskom.

Po skončení prvého polroka už tradične organizujú „malí“ školáci karneval, ktorý sa konal v kultúrnom dome. Dobrú náladu a radosť z prekrásnych masiek mali všetci. Najoriginálnejšie masky boli odmenené a malá sladkosť sa ušla všetkým maskám. Ďakujeme všetkým sponzorom, ktorí našim deťom urobili radosť.

„Väčší“ školáci zasa vážnejšie slávia sviatok zaľúbených, sv. Valentína. V tento deň bola diskotéka v školskej jedálni, kde si mohli všetci schuti zatancovať a zasúťažič. Samozrejme, nechýbali pri tom odmeny a „srdiečkova“ tombola. Keďže aj medzi mladšími sa nájdu „zamilovaní“, pani učiteľky aj pre nich zorganizovali malú diskotéku v škole, aby si zašantili a zatancovali.

Vážení rodičia!

Aj v tomto roku sa naša škola prostredníctvom Združenia rodičov pri ZŠ Valaliky uchádza o príspevok 1 % dane z príjmov. Každý z nás má možnosť sa rozhodnúť, či ho ponechá štátu, alebo ho venuje niektorej organizácii, ktorá sa môže o to uchádzať.

V minulom roku sa vďaka ochote niektorých rodičov podarilo získať škole 9 000 Sk, ktoré môžu byť použité a boli použité na nákup učebných pomôcok pre naše deti.

Dúfam, že aj v tomto roku sa nám vďaka Vašej podpore a ochote podarí získať ešte viac prostriedkov ako predtým na ďalšie učebné pomôcky, ktoré sú pre naše deti potrebné.

E. Výrostková, M. Takáčová

(Dokonč. z 1. str.)

VALALIKY A FOLKLÓRNY SÚBOR LUČINA

Valaliky a Lučina, hľadáte súvislosť?

Na prvý pohľad žiadna, ale nie je to tak celkom pravda. Tento veľmi úspešný slovenský tanečný súbor založil človek, ktorý sa síce narodil v Clevelande, ale ako sám o sebe tvrdí, je Američan so slovenským srdcom. Jeho meno je Tom Ivanec. Tomove rodinné korene siahajú na Slovensko. Jeho otec pochádzal z Polomky, malej dedinky na strednom Slovensku a veľmi blízka rodina jeho matky pochádza a žije práve vo Valalíkoch. Tu je prvá súvislosť ktorá spája našu obec s úspešným tanečným súborom v USA.

Tom spolu so svojou, žiaľbohu, už nebohou manželkou Cindy dal v roku 1981 dokopy skupinku mladých ľudí, prevažne priamych potomkov slovenských emigrantov. Tí začali najprv v garáži jeho domu, neskôr v hale farnosti sv. Cyrila a Metoda, písať doteraz 23 ročnú históriu jedného v súčasnosti z najvýznamnejších šriťteľov slovenského ľudového umenia na severoamerickom kontinente, Folklórneho súboru Lučina z Clevelandu. Tom Ivanec bol vedúcim tohto súboru dlhých 18 rokov. Po smrti svojej

manželky prestal so súborom aktívne spolupracovať, ale dodnes tento dovoľm si povedať vzdialený valalíčan pomáha súčasnému vedeniu v jeho práci.

Umeleckú úroveň FS Lučina veľmi výrazne ovplyvnila spolupráca s veľmi známym slovenským súborom Šarišan z Prešova v deväťdesiatych rokoch. Rovnako niekoľko popredných slovenských choreografov zanechalo stopu svojej práce a výsledkom je dnes tanečný súbor, ktorý je pýchou slovenskej komunity v Clevelande.

42 vystúpení v minulom roku, ak berieme do úvahy že je to amatérsky súbor, svedčí o jeho vyťažnosti. Súbor v minulom roku vystupoval okrem Clevelandu a jeho širšieho okolia aj mestách New York (New York), Chicago (Illinois), Detroit (Michigan), Orlando (Florida), Denville a Pittsburgh (Pennsylvania), Garry (Indiana), v kanadskom meste Toronto (Ontario), Mentor (Ohio), atď. Jeho vystúpenia sprevádzali aj návštevy významných osobností slovenskej politickej aj kultúrnej scény. V nedávnej minulosti súbor Lučina niekoľko krát vystupoval aj na Slovensku. Zúčastnil sa Podpolianskych fol-

klórnych slávností v Detve, rovnako ako folklórnych slávností vo Východnej. Tohtoročné opätovné pozvanie Ministerstva kultúry SR na oslavu Dni zahraničných Slovákov svedčí o dobrom dojme, ktorý súbor na Slovensku zanechal.

Súčasnosť nijako nezmenila fakt, že Valaliky mali a majú veľký vplyv na tento súbor. Na jeho úplnom začiatku bol „tiežvalalíčan“ Tom Ivanec. Dnes je už tretí rok jeho choreografom ďalší rodák z Valalík, Štefan Naď. Táto spolupráca začala ešte v čase aktívneho pôsobenia nášho už neexistujúceho folklórneho súboru Abovčan. Prvé osobné stretnutie Toma a Štefana v roku 1997 vo Valalíkoch posunulo hranice dovtedy len teoreticky možnej na dnes reálnu a už tri roky trvajúcu spoluprácu.

Spomínané pozvanie Ministerstva kultúry SR na oslavu Dni zahraničných Slovákov vedenie súboru Lučina síce veľmi nerado, ale nemohlo prijať. Faktom ostáva, že **pri najbližšej návšteve Slovenska by súbor veľmi rád vystúpil aj na pódium Valalického kultúrneho domu**. Táto predstava je veľmi reálna a veríme že už v najbližších rokoch budú mať Valalíčanovia možnosť zhliaďnuť súbor, ktorý je síce z ďaleka, ale s našou rodnou obcou ma veľmi veľa spoločného. Aj keď to možno na prvý pohľad tak nevyzerá.

Štefan Naď, Cleveland, USA

Správu obecného vodovodu preberá VVaK

S platnosťou od 1.5.2003 na základe zmluvy prechádza obecný vodovod do správy závodu VVaK Košice. Čo to znamená pre občana? Pre občana to znamená, že odčítanie vodomeroz bude vykonávať už tento podnik. Rovnako bude záležitosť v súvislosti so zriaďovaním vodovodných prípojok na už skolaudovaných vetvách vodovodu zabezpečovať správca vodovodu. Faktúry za spotrebovanú vodu bude odberateľom zasielať VVaK.

Výstavba vodovodných prípojok na novovybudovaných vetvách až do ich kolaudácie bude zabezpečená tak ako doteraz v spolupráci občan - obec. Po kolaudácii vodovodnej vetvy si občan hradí vodovodnú prípojku na svoj náklad v plnom rozsahu na základe žiadosti podanej priamo na VVaK Košice, Rastislavova ulica.

Obec znova vyhlasuje minigrantový program „Krajšia obec“

Tak ako v minulom roku aj v tomto roku obec Valaliky vyhlasuje pre svojich občanov grantový program „Krajšia obec“.

Cieľom grantového programu je zvýšiť účasť občanov obce na skvalitňovaní života obce. Program stimuluje dobrovoľnú účasť občanov na realizácii projektov a tým predpokladá zvýšenie osobnej zainteresovanosti na živote vidieckej komunity.

Cieľovou skupinou programu sú jednotlivci i skupiny občanov, formálne aj neformálne združenia, krúžky, zväzy a pod., ktorí svojou aktivitou chcú prispieť ku skrášleniu obce, zlepšeniu životných podmienok a k lepšiemu vzťahu občan - samospráva.

Prostriedky môžu byť poskytnuté na projekty skrášľujúce obec, verejné priestranstvá a prirodzené centra obce, detské a športové ihriská, čistenie a výsadba zelene na verejných priestranstvách a v okolí vodných tokov, čistenie a revitalizácia ilegálnych skládok a potokov a pod.

Pri udeľovaní grantov je dôležité pravidlo, že sa prostriedky rozdeľujú primerane do jednotlivých častí obce. Maximálna výška poskytovaného príspevku je 25 tis. SK.

Z prostriedkov grantu nie je možné podporiť budovanie infraštruktúry, zveľaďovanie súkromného majetku, politické strany a hnutia a aktivity, ktoré nie sú v súlade so zámermi grantového programu.

Podrobnejšie informácie o možnosti získania grantu sa možno dozvedieť priamo na obecnom úrade alebo v obecnej knižnici.

Trápi nás vandalizmus

V bežnom živote evidujeme veľa vecí, ktoré nám uľahčujú život, slúžia všetkým. Ide najmä o verejný majetok - budovy a rôzne zariadenia. Takéto zariadenia, či budovy by sme mali chrániť, lebo nám vytvárajú kvalitu nášho života. Nájdu sa však jednotlivci, ktorí nachádzajú zmysel svojho konania v ničení vecí, ktoré slúžia všetkým. Ťažko je pochopiť takéto konanie.

Žiaľ, aj v našej obci sa môžeme presvedčiť o vyčíňaní, niektorých najpravdepodobnejšie mentálne pochybných alebo konajúcich v stave opilstosti, o následkoch ich konania.

Napríklad telefónne búdky. Boli umiestnené na 5-tich rôznych miestach v obci. Dnes sú z nich len dve. Jedna pri predajni potravín v časti Košťany a druhá na budove pošty v časti Bernátovce. A ako vyzerajú!

Na stĺpoch telefónneho vedenia sú osadené skrinky, v ktorých sú umiestnené zariadenia ako nevyhnutná súčasť telefónnych rozvodných sietí. Možno ani jedna z týchto skriniek sa nenájde, na ktorej by nechýbal kryt, vnútrojšky týchto skriniek voľne visia na týchto stĺpoch.

Erb obce pri vstupe do obce naproti cintorínu v časti Buzice zmizol aj s kovovým držiakom. Erb obce na informačnom paneli pred parkom prof. Hlaváča sme našli odtrhnutý a pohodený v tesnej blízkosti.

Nová pekná autobusová zástavka pri cintoríne v časti Bernátovce sa veľmi skoro stala obeťou vandalizmu. Najprv postriekanie sprayom, teraz vytrhnutie drevených latiek a úplne zdemolovanie koša na odpadky.

Dopravné značky na štátnej ceste i na miestnych komunikáciách sú už roky prekážkou či obeťou vyčíňania „tiež ľudí“.

Sprayom zničená fasáda stánku PNS pri základnej škole je typickým príkladom vandalizmu.

Dvakrát ukradnuté oplotenie cintorína, ukradnuté stromčeky z fary, z parku pred kostolom i z dvorov rodinných domov je obrazom biedy a nekultúry niektorých z nás.

Ideme do Európy. Čo ponúkame vyspelej Európe ako náš príspevok? Vandalizmus? Nekultúrnosť? Nevychovanosť?

Namiesto VPP menšie obecné služby

V súvislosti s novelou zákona o zamestnanosti sa využíva pre evidovaných nezamestnaných inštitút tzv. menších obecných služieb. V zmysle tejto novely zákona je evidovaný nezamestnaný povinný odpracovať stanovený počet hodín pre obec. Táto povinnosť je v súlade s § 3, odst. 3, písm. a/ zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa ktorého je obyvateľ obce evidovaný ako nezamestnaný povinný vykonávať menšie obecné služby.

Národný úrad práce v súvislosti s novelou zákona „Program udržiavania pracovných návykov nezamestnaných občanov formou vykonávania menších obecných služieb organizovaných obcou“. Účasť v programe sa posudzujú prísne. Ak sa vybraný evidovaný nezamestnaný nedostaví bez závažného dôvodu alebo odmietne účasť na vykonávaní menších obecných služieb organizovaných obcou bude vyradený z evidencie

Stav evidovaných nezamestnaných v našej obci

V súčasnosti je v našej obci evidovaných 451 nezamestnaných. Z tohto počtu je 245 mužov, 206 žien. Z celkového počtu nezamestnaných sú bez vzdelania 4 t.j. 0,8 % so základným vzdelaním 185 t.j. 41 %, vyučených v odbore 173 t.j. 38 %, so stredoškolským vzdelaním 81 t.j. 17,9 % a s vysokoškolským vzdelaním 8 t.j. 1,7 %.

Právne vzťahy o zodpovednosti občan - miestna komunikácia občan - chodník v obci

V rámci zvyšovania všeobecného právneho vedomia občanov v tomto článku chceme poukázať na to, aké sú právne vzťahy a zodpovednosti obce a občanov k miestnym komunikáciám a chodníkom. Máme za to, že tieto vzťahy mnohým našim občanom nie sú jasné a správanie sa k miestnym komunikáciám i chodníkom v obci je skôr intuitívne a vyplýva najmä z rôznej úrovne rešpektovania všeobecných zásad verejného poriadku a poriadkumilovnosti konkrétnych obyvateľov ako z právneho vedomia. Preto sa stretávame na jednej strane (a treba povedať, že vo veľkej väčšine prípadov) s kladným vzťahom a zodpovednosťou pri správaní sa k miestnym komunikáciám a chodníkom. Na druhej strane je nemalo prípadov, keď správanie sa občanov k chodníkom i miestnym komunikáciám je skôr svojvoľné a ľahostajné.

Preto sa pri vysvetľovaní uvedenej problematiky opierame o legislatívu - zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších noviel. Tento zákon jednoznačne určuje vzťahy prevádzkovateľov i užívateľov miestnych komunikácií ako aj vzťahov vlastníkov, správcov alebo užívateľov nehnuteľností, ktoré hraničia s cestou alebo miestnou komunikáciou.

Miestnymi komunikáciami (v zmysle par. 46 cestného zákona) sú všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych komunikácií.

Užívateľ miestnej komunikácie ju nesmie poškodzovať alebo znečisťovať (par. 6). Obce sú cestnými správnymi orgánmi pre miestne a účelové komunikácie a vykonávajú miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií (par. 3 ods. 6 zákona).

Závady v schodnosti miestnych komunikácií sú bez prietahov povinné odstraňovať správcovia. Závady v schodnosti chodníkov prifľahlých k nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v zastavanom území a hraničí s cestou alebo miestnou komunikáciou sú povinné bez prietahov odstraňovať vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľností, pokiaľ tieto závady vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom (par. 9 odst. 2).

Rozsah povinností uvedených v odseku 2 upravujú s prihliadnutím na miestne pomery obce svojim všeobecne záväzným nariadením (par. 9, odst. 3). Vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľnosti, ktorí v zastavanom území hraničia s cestou alebo miestnou komunikáciou zodpovedajú za škody, ktorých príčinou boli závady v schodnosti na prifľahlých chodníkoch, ktoré

PRAVNE RADY A INFORMÁCIE

vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom, a neboli bez priedahov odpratané (par. 9, odst. 4).

Z uvedenej citácie zákona jednoznačne vyplýva, že:

a/ správcom miestnych komunikácií i chodníkov v obci je obec

b/ správca zodpovedá za technický stav miestnych komunikácií a chodníkov

c/ nie je možné svojvoľne zasahovanie do technického stavu chodníka a miestnej komunikácie (napr. prekopávky alebo ochranné tyče na ochranu zelene alebo stavebné úpravy) bez písomného súhlasu správcu (t.j. obce).

d/ vlastník, nájomca, správca alebo užívateľ nehnuteľnosti susediacich s cestou alebo miestnou komunikáciou je povinný bez priedahov odstraňovať závady na chodníkoch, ktoré vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom. Zároveň zodpovedá aj za škody, ktoré vzniknú z dôvodov, že neboli bez priedahov odstránené vyššie uvedené závady. Jedná sa teda o zodpovednosť i povinnosť občanov, majiteľov či prevádzkovateľov prevádzkových jednotiek (obchody, školy, podnikateľské subjekty, organizácie a iné právnické osoby).

e/ povinnosť a zodpovednosť obce je obdobná a vzťahuje sa na príslušné úseky chodníka, ktoré sú prifahlé k nehnuteľnostiam vo vlastníctve obci. Ide najmä o úseky chodníka pred cintorínom, pred zástavkou SAD, na parkoviskách. V prípade, že je obecný objekt alebo budova prenájatá, povinnosti a zodpovednosti prechádzajú na nájomcu.

V budúcom čísle sa budeme venovať vzťahu a povinnostiam k susedným nehnuteľnostiam vyplývajúcim z občianskeho zákonníka a zo stavebného zákona. Zároveň je potrebné poďakovať všetkým tým, ktorí sa o prifahlé chodníky automaticky, bez upozornenia vzorne starajú a zabezpečujú ich schodnosť.

Ako postupovať pri poruchách na verejnom osvetlení alebo na miestnom rozhlase

Poruchy na miestnom rozhlase alebo na verejnom osvetlení je treba nahlásiť telefonicky alebo osobne na Obecný úrad Valaliky. Na obecnom úrade je vedený záznam o nahlásených poruchách, na základe ktorého sa postupne odstraňujú zistené poruchy.

Opäť sa objavuje svojvoľné využívanie verejných priestranstiev

Po niekoľkých rokoch opätovne evidujeme v našej obci svojvoľné využívanie verejných priestranstiev, čo je v rozpore s platnými nariadeniami obce o miestnych poplatkoch a o podmienkach parkovania vozidiel na miestnych komunikáciách.

Najväčším neduhom je svojvoľné, neohlásené vyvážanie najmä výkopovej zeminy na ulicu s následným rozhrnutím pred oplotením na miestnej komunikácii. Takého svojvoľného konania má za následok, že vozovka na ulici je na najnižšom mieste a vznikajú veľké problémy pri príváľových a dlhotrvajúcich dažďoch.

Ďalším neduhom je svojvoľné parkovanie najmä nákladných áut a autobusov so všetkými z toho plynúcimi následkami – devastovanie terénu, únik oleja a či nafty do zeme, staženie dopravy na miestnych komunikáciách i obťažovanie občanov hlukom a výfukovými plynmi.

Obecný úrad touto cestou upozorňuje vodičov, či majiteľov uvedených vozidiel ako aj občanov, ktorí majú neodpratané rôzne skládky materiálu na uliciach, že v prípade, ak do 15.4.2003 neprídu prejednať tieto záležitosti na obecný úrad, budeme tieto priestupky postihovať pokutami v zmysle platných predpisov.

Vzhľadom k tomu, že niektorí občania si rôznym spôsobom vysvetľujú, resp. nemajú dost informácií prečo musia hradiť časť nákladov na vodovodnú prípojku, uverejňujeme aktuálne článok prevzatý z denníka Pravda, zo dňa 21.3.2003 k tejto problematike.

Kto má hradiť vodovodnú prípojku?

Zaujímalo by ma, ako je to s hradením vodovodnej prípojky. Niekde som čítal, že môj majetok by sa mal začínať od miest, kde je umiestnený vodomer, logicky by som teda mal hradiť časť od vodomeru. Vodárne a kanalizácie odo mňa však žiadajú uhradiť náklady za celú prípojku. Naozaj to mám robiť ja?

Josef P. Levoča

Podľa informácií z Ministerstva pôdohospodárstva SR je to skutočne tak. Kým totiž stará vyhláška ešte delila prípojku na verejnú časť a domovú časť, zákon o verejných vodovodoch a kanalizáciách, ktorý nadobudol účinnosť 1. novembra 2002, už takéto delenie nepozná. Na základe § 42 pripomínaného zákona sa síce nemení vlastníctvo k vodovodným a kanalizačným prípojkám zriadeným pred jeho účinnosťou, pri novovybudovaných prípojkách však platia nové pravidlá. V § 4 sa hovorí, čo je vodovodná a kanalizačná prípojka, ako aj to,

kto a za akých podmienok ju zriaďuje a hradí. Je to naozaj vlastník nehnuteľnosti, ktorý sa tak stáva aj vlastníkom prípojky. Podľa toho istého paragrafu (odsek 10) môže však vlastník vodovodnej prípojky alebo vodovodnej kanalizácie previesť darovacou zmluvou alebo iným dohodnutým spôsobom vlastníctvo prípojky na vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie, potom sa však treba na tom osobitne dohodnúť.

V súvislosti s vlastníctvom vodovodnej a kanalizačnej prípojky, ktorú si musí tak, ako mu to oznámila vodárenská spoločnosť, vybudovať náš čitateľ ako vlastník nehnuteľnosti naozaj na vlastné náklady. Podľa zákona je napríklad povinný na vlastné náklady zabezpečiť aj opravy a údržbu vodovodnej prípojky.

Z uvedeneho vyplýva, že v našich podmienkach obec Valaliky prispieva občanom na vodovodné prípojky tak, že občan hradí – každý rovnako – 4 tis. Sk (prípojku, zvyšok nákladov hradí obec).

Okrem toho obec zabezpečuje príslušnú projektovú dokumentáciu a navyiac, namiesto občana vyhotovuje aj potrebný náčrtok, požadovaný od VVaK pre každú vodovodnú prípojku zvlášť, zabezpečuje na svoje náklady vodomer a na miesto občana zabezpečuje aj montáž vodomerov (poplatok za montáž platí občan).

Ako riešiť susedské spory

Mnohí občania sa obracajú na obecný úrad so spormi, ktoré majú so svojimi susedmi a žiadajú aby obecný úrad vyriešil ich problém. Najčastejšie sa jedná o hranice pozemkov, presahujúce konáre stromov zo susedných pozemkov, voľne pobejúca hydina, obťažovanie psom, obťažovanie dymom, zápachom, tieňom a pod.

Občania sa obracajú na obecný úrad predovšetkým na základe prechádzajúcich skúseností, keď bývalý MNV takéto spory riešil. Hneď na úvod treba povedať, že dnes obec zo zákona nemôže takéto prípady riešiť, nemá právomoc vydať konkrétne záväzné zákonné rozhodnutie pre sporné strany. Efektívne je kompetentný riešiť takéto prípady súd v občiansko-právnom konaní.

Obec môže v rozsahu uvedenom v § 3, odst. 2 Občianskeho zákonníka „dbať o to, aby nedochádzalo k ohrozovaniu a porušovaniu práv z občiansko-právnych vzťahov a aby sa prípadné spory medzi účastníkmi odstránili predovšetkým dohodou“.

Podľa § 5 citovaného zákona sa tiež môžu domáhať ochrany na príslušnom orgáne štátnej správy (okresný úrad), ktorý môže neoprávnený zásad predbežne zakázať, alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany súdnou cestou.

OBČAN A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Odpad je skutočne náš každodenný problém, stretávame sa s ním denne, produkuje ho denne. Obec Valaliky má vyriešený systém zberu a likvidácie komunálneho odpadu. V rámci nového zákona o odpadoch obec prakticky zbiera všetok odpad z domácností. V pravidelných dvojtýždňových intervaloch zbiera tzv. ostatný, netriedený odpad, ktorý dávame do kuka nádob. V rámci zberu triedeného odpadu vykonávame zber papiera, skla a plastov, tiež textilu.

Odpad náš každodenný

Okrem toho minimálne 2-krát ročne obec zbiera od občanov tzv. nebezpečný odpad (akumulátory, pesticídy, insekticídy, neónové trubice, farby, pneumatiky, chemikálie a pod.) Minimálne 2-krát ročne obec vykonáva zber nadrozmerného odpadu, ktorý nie je možné umiestniť do kuka nádob (kusy nábytku, televízory, práčky, elektrické spotrebiče a pod.) a tiež tzv. drobný stavebný odpad (odpad vznikajúci najmä pri prestavbách vo vnútri rodinných domoch – kúpelne, ometky a pod.)

Občan je v zmysle zákona o odpadoch i v zmysle platného VZN obce povinný včas zaplatiť poplatky za vývoz a likvidáciu odpadu stanovený na jedného obyvateľa. Je logické, že ak si obec i občan budú plniť svoje úlohy, nie je dôvod na vznik rôznych čiernych skládok v okolí obce. Napriek úplne logickým záverom sa aj dnes (aj keď v podstate menšej miere) stretávame ešte s tým, že niektorým „ešte stále nedošlo“, že niet dôvodu na vyvážanie odpadu za obec a už vôbec im nedošlo, že sa to jednoducho nepatrí.

Preto opätovne vyzývame občanov aby si všimli týchto „šikovných“ a nebáli sa upozorniť na takéto prípady a nahlásiť ich na obecný úrad. Nie je v podstatie menšej miere, aby sme tieto záležitosti sami zvládli. Okrem toho je treba vedieť, že náklady na likvidáciu nelegálnych skládok zbytočne zvyšujú celkové náklady obce na likvidáciu odpadov. A práve z celkových nákladov na odpad sa vypočítavajú poplatky na jedného občana.

Obec Valaliky zo zákona nemôže tolerovať občanom ani právnickým osobám či drobným podnikateľom nezaplatenie poplatku za odpady. Verejný poriadok, čistota a zdravé životné prostredie je v záujme každého z nás.

V nižšie uvedenej tabuľke uvádzame štatistický prehľad produkcie odpadu v našej obci od roku 1995. Z prehľadu je zrejme, že objem odpadov každoročne stúpa. Najvýraznejší nárast objemu je v roku 2002, kedy občania platili poplatok za odpad stanovený na jedného občana. Výsledkom (pozitívnym) je, že nový systém platenia za odpady sa stál ihneď efektívnym. Spomedzi jednotlivých druhov odpadu najvýraznejšie od roku 1995 zaznamenal nárast odpad s plastov. Sme

na správnej ceste. Prispějme k tomu všetci, aby tomu tak bolo aj v budúcnosti.

Pokles objemu v roku 1999, 2000 a 2001 veľmi pravdepodobne súvisel so zavedením tzv. žetónového zberu odpadu, ktorý sa neosvedčil.

V SPALOVNI SA KONEČNE POHLI ĽADY

Na jednom z posledných zasadnutí bývalého obecného zastupiteľstva prišiel medzi poslancov a požiadal o slovo zástupca talianskej spoločnosti, ktorá je vlastníkom a prevádzkovateľom spaľovne odpadov v Kokšov Bakši prostredníctvom firmy Kosit a.s., Košice.

Veľmi obsírne informoval zastupiteľstvo o pláne spoločnosti zrekonštruovať spaľovňu tak, aby vyhovovala všetkým normám slovenským, ale aj európskym, keďže od roku 2004 sa stávame členom únie. Na základe protestov okolitých obcí, ale aj kvôli zákonom týkajúcim sa životného prostredia sa investor rozhodol rekonštrukciu začať so zariadením na čistenie spalín. Táto čisto ekologická investícia by mala stáť 110 miliónov korún a mala by byť ukončená do konca tohto roka.

Stavba pozostáva z dvoch častí: samotného filtračného zariadenia a z monitorovacieho zariadenia, ktoré má 24 hodín sledovať a vyhodnocovať emisie, ktoré unikajú do ovzdušia. Výsledky majú byť zverejňované on-line na internete.

Po nie najlepších skúsenostiach s predchádzajúcimi prevádzkovateľmi spaľovne sme mali na nášho hosťa množstvo otázok. Napriek jazykovej bariére, komunikovali sme prostredníctvom tlmočníka, bola diskusia veľmi otvorená.

My len dúfame, že neostane len pri sľuboch a koncom tohto roka vo vianočnom čísle oznámime radostnú správu o ukončení prác. Dňa 7.3. bolo Mestskou časťou Košice – Juh vydané stavebné povolenie na stavbu zariadenia na čistenie spalín spaľovne. Už aby bolo vydané aj kolaudačné rozhodnutie.

Š.P.

Referendum o vstupe do EÚ

Na základe rozhodnutia prezidenta republiky sa bude v dňoch 16. a 17. mája 2003 (piatok a sobota) konať na Slovensku referendum o vstupe Slovenska do Európskej únie.

Odborníci, politológovia, politici i mnohé významné osobnosti nášho verejného života považujú toto referendum za najvýznamnejšiu udalosť od vzniku Slovenskej republiky. Občania v tomto referende sa majú hlasovaním vyjadriť, či chcú aby sa Slovenská republika stala členským štátom Európskej únie.

Vzhľadom na význam tohto referenda pre ďalšie smerovanie našej republiky, na budúcnosť jej ekonomického rozvoja, na možnosť prihlásiť sa do rodiny ekonomicky vyspelých štátov Európy, ktoré vyznávajú spoločné hodnoty je dôležité, aby sa občania čo v najväčšom počte vyjadrili k svojej budúcnosti, k budúcnosti mladej generácie, predovšetkým svojich detí. Preto by nikto nemal ostať ľahostajný k tejto historickej príležitosti.

V podmienkach obce Valaliky sa referendum bude konať na dvoch miestach. Pre časť Buzice a Bernátovce referendová miestnosť bude v budove Materskej školy v Buziciach. Pre časť Všechných a Košťany bude referendová miestnosť v budove obecného úradu. Referendové miestnosti budú otvorené v piatok 16. mája od 14.00 hod. do 22.00 hod. V sobotu 17. mája budú referendové miestnosti otvorené od 7.00 hod do 14.00 hod.

VALENTINA

grafika, reklama

Hlavná 22, 040 01 Košice
tel./fax/záznamník: 055/625 10 26
mobil: 0903 491 762
e-mail: valentina@post.sk

- letáky, plagáty, vizitky
- reklamné predmety
- pečiatky
- kopírovanie
- napaľovanie CD

* svadobné oznámenia *

Prehľad zberového odpadu obce Valaliky za rok 1995–2002 v tonách a Sk

Rok	Papier	Sklo	Textil	Plasty	TDO	Čiasto- rýny	Drev.		Spolu	
							konáre	DSO	v tonách	Sk
1995	7,0	13,0	—	2,0	363,0	15,0	—	—	400,0	266,320
1996	21,0	28,0	—	5,5	317,0	60,5	—	—	432,0	218,371
1997	13,9	20,1	0,5	4,9	233,9	58,3	—	—	331,6	340,683
1998	20,1	2,5	1,0	7,5	314,4	27,1	—	—	372,6	380,391
1999	16,9	19,4	—	7,2	305,8	29,8	—	—	379,1	325,161
2000	24,8	28,7	0,7	9,2	293,1	40,9	—	—	397,4	346,672
2001	18,7	11,0	—	10,3	302,5	24,9	—	—	367,4	389,017
2002	11,7	14,7	—	13,1	454,3	25,7	5,5	25,1	560,1	486,257

PREHLAD ŠTATISTICKÝCH UKAZOVATEĽOV DEMOGRAFICKÉHO VÝVOJA OBCE VALALIKY

ukazovateľ	1998	1999	2000	2001	2002
Počet obyv. celkom	3618	3667	3670	3697	3787
* Buzice	1131	1170	1185	1208	1225
* Bernátovce	1038	1048	1061	1065	1094
* Všetšsvätých	774	773	751	747	772
* Košťany	675	676	673	677	696
Počet narod. detí celkom	47	52	47	41	54
* Buzice	14	18	15	17	13
* Bernátovce	13	11	14	9	17
* Všetšsvätých	13	17	9	7	16
* Košťany	7	6	9	8	8
Počet zomrelých celkom	38	33	29	26	28
* Buzice	8	8	9	8	10
* Bernátovce	9	10	8	12	9
* Všetšsvätých	9	6	7	2	5
* Košťany	12	9	5	4	4

Počet obyvateľov podľa národnosti					
ukazovateľ	1998	1999	2000	2001	2002
slovenskej	3094	3108	3090	3113	3174
českej	7	-	9	10	10
maďarskej	4	4	4	4	4
ruskej	-	-	-	-	3
anglickej	-	-	-	-	2
rómskej	513	548	567	570	594
* Buzice	114	125	132	133	137
* Bernátovce	191	206	216	214	220
* Všetšsvätých	147	151	151	150	164
* Košťany	61	66	68	73	74

Veková štruktúra obyvateľov		Vzdelanostná štruktúra obyvateľov	
od 0 do 5 rokov	307	Základné vzdelanie	913
od 6 do 15 rokov	648	Stredné odborné vzdelanie	1248
od 16 do 18 rokov	211	Stredné s maturitou	655
od 19 do 55 rokov - ženy	970	Vysokoškolské	96
od 19 do 60 rokov - muži	1167		
Ženy nad 55 rokov	320		
Muži nad 60 rokov	174		

Š P O R T * Š P O R T * Š P O R T * Š P O R T

Okienko FC Valaliky

Naši muži začali prípravu 14. januára, keď sa staronovému trénerovi Jozefovi Leškovi v kabíne hlásilo "až 8 hráčov". Je to smutné, ale je to tak. Účasť na tréningoch v tomto trende pokračovala prakticky celý január, aj keď v nedeľu do haly ich chodilo neúrekom, pravda aj s viacerými dorastencami. Náhla zmena nastala hneď prvý februárový tréning, keď šatňa dospelých sa zrazu zaplnila 15 hráčmi. To bolo príjemné prekvapenie nielen pre trénera, ale aj pre výbor. Takáto účasť bola v priemere celý február. V kádri nastalo niekoľko zmien, keď aktívnu činnosť ukončili Sviatko Peter (bez udania dôvodu), Sviatko Vl. (zran.), Horváth Dušan (zran.), Tokarčík J. (trénoval v Krásnej), Fedor J. (záujem hrať v Geči). Ďalší ako Tóth Marián s prípravou začal, ale pracovné povinnosti mu v nej nedovolili pokračovať, Matis Radoslav takisto začal, ale pre zranenie musel prípravu prerušiť. Tak sme mužstvo rapidne omladili, veď najstarší Roman Podracký má 34 rokov a najmladší Timko Vincent nemá ešte ani 18 rokov, takže vekový priemer hráčov je okolo 20 rokov. Mali sme rozrobené niekoľko hos-

ťovaní, ale nakoniec nám vyšlo iba jedno. Dokonca sezóny u nás bude na hostovaní mladý, perspektívny hráč z Čane Miro Leško.

Po pohovore s Tokarčíkom Jánom a vysvetlení, prečo ho nepustíme do Krásnej začal od marca prípravu s mužstvom. Naopak Fedor Ján sa neukázal. Len tak na okraj, na vysvetlenie prečo sme neuvolnili ani jedného hráča - klub, ktorý sa potáca na dne tabuľky a prakticky bojuje o záchranu predsa nebude oslabovať svoje mužstvo. Jeden to pochopil, druhý žiaľbohu nie. Obom sme vysvetlili, že ak ich uvoľníme, tak jedine po skončení súťažného ročníka.

Naši muži zatiaľ odohrali 6 prípravných zápasov. V Čani porazili tamojší starší dorast 7: 4, V Seni prehrali 3: 4, s Gečou v Čani na škvare hrali nerozhodne 3: 3 a odvetu s Gečou na ihrisku v Šebastovciach vyhrali vysoko 10: 3, s Haniskou v Belži prehrali 2: 1 a Sokofany na ich ihrisku porazili 3: 1.

Dorast začal prípravu pod vedením nového trénera, nášho bývalého hráča Dušana Horvátha. Účasť na tréningoch je slabá a to používam ešte mierne slovo. Predsa 7 - 9 hráčov nemôže hrať IV. ligu dorastu! Odohrali dva prípravné zápasy, v Čani s mladším dorastom vyhrali 3:1 a s Gečou na ihrisku v Belži prehrali 1: 3.

O našich najmenších futbalistoch napíšem niečo nabudúce, nakoľko oni začali trénovať len pred dvoma týždňami.

Teraz niečo všeobecne o problémoch v našom klube. Takisto ako v každom inom klube aj u nás sú najväčším problémom financie. Najväčšiu tarchu nákladov znáša obecný úrad, ktorý hradi

pre futbalový oddiel náklady na elektrickú energiu, plyn, zákonné poitné za autobus. Okrem toho mesačne sumou 10 tis. Sk prispieva na činnosť klubu. Sponzorov je málo, zatiaľ nebudem menovať, snáď len ak firmu VÝMOS, ktorá poskytla plechy na reklamné tabule, ktoré vyrábame vo vlastnej réžii. Už máme niekoľko záujemcov z radov miestnych podnikateľov o tieto reklamné služby, niektoré sú už aj vyrobené. Reklamné tabule budú vyvesené počas domácich zápasov dospelých na oplotení hracej plochy oproti tribúnam. Týmto oznamujeme aj ďalším malým ale aj väčším podnikateľom, že majú možnosť umiestniť svoje reklamy. Veď na ihrisku je miesta dosť a peňazí málo. Klub žije prakticky z bufetu a z dotácií obecného úradu, a z tých mála poplatkov za reklamy /ak budú/. Tohto roku by sme chceli natrieť strechu, opraviť a natrieť tribuny, natrieť oplotenie okolo hracej plochy, opraviť vstupnú bránu do areálu. Plánujeme výstavbu športového komplexu v ktorom by malo byť klzisko, tenisové kurty a hádzanárske ihrisko. Toto všetko by malo byť na tréningovom ihrisku. Chceme to urobiť svojpomocne, ale hlavne za výdatnej pomoci obecného úradu a týmto by sme chceli požiadať aj ďalšie firmy a sponzorov, ktorí by chceli a mohli pomôcť nám a hlavne naším deťom kultúrne a športovo sa vyžiť. Veď tenis hrajú aj starci,

A nakoniec aby som nezabudol, blíž sa II. reprezentačný ples športovcov, ktorý sa uskutoční 17. mája 2003 v kultúrnom dome vo Valalikoch, na ktorý Vás už teraz srdečne po-

(Pokrač. na str. 10)

Š P O R T * Š P O R T * Š P O R T * Š P O R T

Nultý ročník hokejového turnaja o „Pohár starostu obce“

Niekoľkí zanietenci pod vedením Tona Takáča sa rozhodli vybudovať klzisko. Vynaložili na to nemalé úsilie, ale napokon sa to podarilo a na prípravnom ihrisku vzniklo parádne klzisko. Pričinili sa o to títo nadšenci – Erik a Vinco Čorňakovci, Peter Hudý, Stano Peterčák, Dano Matis, Marián Sipko, Marek Mačinga, František Matis, Miloš Tkáč a už skôr menovaný Tono Takáč, ktorí niekedy aj po nociach zalievali ľadovú plochu, niekedy s ťažkosťami, keď nestačila technika a podobne. Ale napokon sa to predsa len podarilo a klzisko bolo na svete.

Veľkú pomoc poskytl firma Luba Timka (VÝMOS), ktorá poskytla materiál a priestory na výrobu hokejových brán.

A tak sa 11. januára mohol z ničoho nič konať nultý ročník hokejového turnaja o Pohár starostu obce Valaliky. V tomto nultom ročníku hrali mužstva viac menej v pomiešaných zostavách nakoľko nebola dostatočná propagácia a aj slabšia účasť hráčov, veď pri účasti štyroch družstiev chytali len traja brankári a tí sa mali čo obracať.

Jednotlivé výsledky stretnutí:

Buzice - Všechnsvätých	8: 14
Bernátovce - Košťany	3: 13
Bernátovce - Všechnsvätých	1: 14
Košťany - Buzice	6: 6
Buzice - Bernátovce	23: 0
Všechnsvätých - košťany	12: 5

Konečné umiestnenie:

1. Buzice	3	2	1	0	37:10	5
2. Všechnsvätých	3	2	0	1	30:14	4
3. Košťany	3	1	1	1	24:21	3
4. Bernátovce	3	0	0	3	4:50	0

Vítazom nultého ročníka sa stalo mužstvo Buzíc, na druhom mieste sa umiestnili Všechnsvätých, tretie boli Košťany a posledné, štvrté miesto sa ušlo Bernátovciam.

Turnaj bol pripravený na dobrej úrovni, o občerstvenie bolo postarané jednak v bufete FC Valaliky a pre hráčov bol prichystaný chutný guláš o ktorý sa postarala p. Takáčová so svojím kolektívom partou (p. Martonová, Čorňaková, T. Danko a ďalší).

Vyhodnotenie turnaja vykonal starosta obce Ing. Milan Tóth, ktorý takisto vyzdvihol vysokú kvalitu prípravy a taktiež sa poďakoval všetkým, ktorí sa pričínili o jeho zdarný priebeh. Nakoniec ocenil víťazov ako aj najlepšieho strelca celého turnaja, ktorým sa stal Marián Tomčo.

Veríme, že tento nultý ročník nebol posledný a bude pokračovať tak ako jeho letný protiklad, teda futbalový turnaj o Pohár starostu obce

Jozef Takáč

Okienko FC Valaliky

(Dokonč. zo str. 9)

zývame. Program a vstupenky budú k dispozícii včas a v dostatočnom množstve.

Záverečným slovom by som chcel pozvať na naše futbalové zápasy (doma znova v nedeľu) našich verných fanúšikov nielen na domáce ale aj na zápasy na súperových ihriskách, nakoľko naši „mladí“ futbalisti budú potrebovať našu ale aj vašu podporu a povzbudzovanie, veď ako sa hovorí „fanúšik je 12 hráčom“.

Ďakujem, mám toho na srdci viac, hlavne k mládeži, ale.....?!

Jozef Takáč

INZERÁT

Kúpim stavebný pozemok, prípadne s domom. Ponúkajte na tel. č. 0903 914 910.

Požehnané Veľkonočné sviatky, veľa radosti pre našich najmenších a veľa „vody“ pre naše nežné ženy

p r a j ú

poslanci, pracovníci OčÚ a starosta obce

Valaličan – obecné noviny

Vychádzajú štvrtročne. Registrované OÚ číslo: OÚ 1/1995 Dr.Čid.

Vydáva: Obecný úrad Valaliky.

Grafická úprava a sadzba: VALENTINA, grafika a reklama. Hlavná 22, Košice.

Tlač: EMILENA tlačiareň. Čermeslá 3, Košice. Náklad: 800 ks.

STOLNÝ TENIS

Nové skúsenosti a úspechy

Od posledného príspevku o činnosti stolnotenisového oddielu sme opäť bohatší. Získali sme medzinárodné skúsenosti, keď sme sa zúčastnili stolnotenisového turnaja v Budapešti. V konfrontácii s hráčmi z ôsmich krajín sme obstáli celkom dobre. Lívka Drotárová v B skupine vybojovala 2. miesto. Spokojnosť bola aj s ostatnými.

Lokomotíva Košice usporiadala majstrovstvá mesta žiakov, na ktoré po prvý raz pozvali aj nás. Chlapci sa prebojovali do štvrtfinále, ale naše dievčatá žiarili. Vo finále hrali proti sebe dve

Naše dievčatá v Šarišských Michaľanoch.

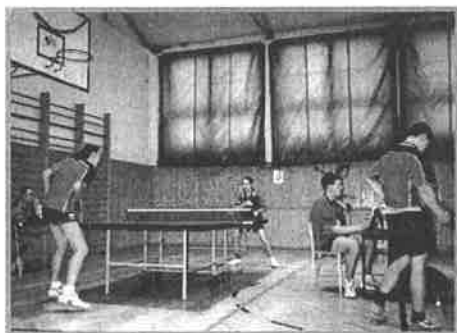
naše hráčky. Takáčová zvíťazila nad Figurovou.

Naša najúspešnejšia hráčka Drotárová sa zúčastnila kontrolného turnaja širšieho kádra slovenskej reprezentácie starších žiačok a tento turnaj vyhrala.

Úspešne nás reprezentujú aj muži v III. lige. Aj keď po statočnom boji podľahli 16. marca vedúcemu Čechovovi 7: 11 držia i v tabuľke pekné 4. miesto.

14. marca sa v kultúrnom dome vo Valalikoch konali majstrovstvá družstiev škôl nášho okresu. Naši chlapci aj dievčatá suverénne zvíťazili a vybojovali si účasť na majstrovstvách kraja. Ako sa nám darilo tam, o tom nabudúce.

Andor L.

Z. Drotárová pri stretnutí s Dzelinskou.